

Mellem kartotek og statistik

En almindelig dag på arbejdsanvisningskontoret – dengang!

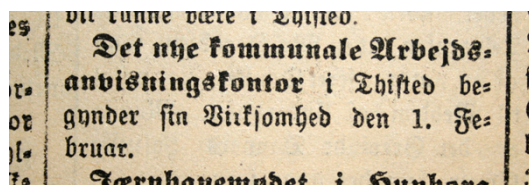
Af Orla Poulsen

Lokalhistorisk Arkiv for Thisted Kommune

2007 er ikke blot et skarpt hjørne for Thisted Dagblad, men også for A-kasserne, der blev statsligt anerkendte i kraft af en lov, der blev vedtaget for netop hundrede år siden. Med statsanerkendelse fulgte også tilskud til fagforeningernes understøttelseskasser. Dermed var grunden lagt til et system, hvor det offentlige og private indgik i et samarbejde, der historisk set er ret enestående. "Hjælp til selvhjælp" er denne sammenblanding af forsikring og social ydelse, som den danske model består af, blevet kaldt.

Få år efter – i 1913 – blev der i forlængelse af 1907 loven - vedtaget en lov om offentlig arbejdsanvisning, der gav adgang til at oprette lokale arbejdsanvisninger rundt omkring i landet. Arbejdsanvisningskontorerne fik blandt andet til opgave at føre kontrol med A-kasserne. Thisted Amts Tidende bragte i 1917 nyheden om oprettelsen af et arbejdsanvisningskontor i Thisted. Det blev indrettet privat hos kontorbestyrer – og tandtekniker (!) - Parmo Christensen i Toldbodgade 3. Fra begyndelsen og mange år frem i tiden blev kontorets hovedopgave at samarbejde med arbejdsløsheds-kasserne, sørge for tilmelding og afmelding af ledige og opgøre ledighedsstatistikker. Sådan husker Helga Weje det her i 2007. Hun kom i lære på arbejdsanvisningskontoret i 1937. Begyndelseslønnen som elev var 25 kr. om måneden det første år, 50 kr. det andet - og 75 kr. det tredje. Som den eneste ansatte ud over kontorbestyreren var der nok at tage fat på.

Arbejdsgivernes idé

Det var i årene 1914-15 under Første Verdenskrig, at den lokale arbejdsgiverforening skrev til den radikale indenrigsminister Ove Rode for at få oprettet et arbejdsanvisningskontor i Thisted, men i første omgang fulgte hverken byrådene i Thisted og Nykøbing eller Thisted Amtsråd arbejdsgivernes forslag. Et par år senere kom man på andre tanker og som nævnt kom

kontoret i 1917 som et af de første i landet. Det begyndte i Toldbodgade, men siden fik arbejdsanvisningskontoret – eller Arbejdsformidlingen, som det senere kom til at hedde, mange adresser, bl.a. Vestergade 76, Dragsbækvej 6, Storegade 11, Storegade 21, Nytorv, Store Torv og tilbage til Storegade - for at ende som et jobcenter i et borgercenter i Skolegade.

På arbejde på anvisningskontoret

Det er ikke high-tech, der præger interiøret på arbejdsanvisningskontoret i lokalerne på Dragsbækvej 6 i begyndelsen af 1940erne. Men man kan udrette meget med en blyant. Kontorbestyrer Henry Thomsen og assistent Helga Weje er koncentreret om dagens dont.

På det ene billede møder vi Helga Weje og hendes kolleger på arbejde i kontorets lokaler på Dragsbækvej 6. Vi er i begyndelsen af 1940'erne. Kontorbestyrer Henry Thomsen er beskæftiget ved sit skrivebord, mens den unge assistent Helga Weje ordner kartotekerne. Og kartoteker over ledige med tilhørende statistiske opgørelser er en væsentlig del af kontorets arbejdsopgaver. Netop i disse år voksede personalet, der blandt andet havde travlt med at anvise arbejdskraft til de tyske befæstningsarbejder langs Vestkysten. Kortet på væggen over det gamle Thisted Amt er broderet med nåle og vidner om kontorets geografiske virkefelt fra Hjortdal i nord til Salling i øst og Thyborøn i syd.

Kort, kalender, regnemaskine, stempler, blæk og i baggrunden to skrivemaskiner. Det daglige værktøj for Robert Masum og Laura Harkjær på datidens kontor.

Det andet billede er fra det tilstødende kontor. Her arbejder Robert Masum flankeret af Laura Harkjær, der er i færd med at anvise arbejdssteder til de ca. 15 husmoderafløsere, som hun blandt andet på lægers anbefaling visiterer til hjem rundt omkring i byen. Fire af husmoderafløserne har specialiseret sig i at yde hjælp ved barsel i en uge eller to hos en barselskone. Da mange af husmoderafløserne ikke havde telefon, måtte Helga Weje og hendes kolleger jævnligt hoppe på en cykel og rundt i byen for at overbringe dem en besked.

- Hver dag mellem klokken 10 og 11 havde vi også sociale klienter til kontrol og ugentligt skulle vi udarbejde en rapport til kommunekontoret over deres forhold. Medlemmerne af en A-kasse mødte frem til kontrol på fagforeningen, som forsynede os med fortegnelser over ledige medlemmer. I roe- og høstsæsonen mødte vi kl. 7 for at modtage anmodninger om arbejde på gårdene i omegnen. Efterfølgende kontaktede vi f.eks. arbejdsmændenes A-kasse, hvor kontorbestyrer Jeppesen havde styr på hvem af hans medlemmer, der egnede sig til hvad, fortæller Helga Weje, der gik på pension i 1986 - efter knap 50 år ansættelse på arbejdsanvisningskontoret.